

Downloaded via the EU tax law app / web

WYROK TRYBUNAŹU (druga izba)

z dnia 21 marca 2013 r. (*)

System pomocy o celach regionalnych – Inwestycje w przetwórstwo i obrót produktami rolnymi – Decyzja Komisji – Niezgodno?? z rynkiem wewn?trznym – Cofni?cie pomocy niezgodnej – Chwila przyznania pomocy – Zasada ochrony uzasadnionych oczekiwa?

W sprawie C-129/12

maj?cej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, z?o?ony przez Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt (Niemcy) postanowieniem z dnia 27 lutego 2012 r., które wp?yn??o do Trybuna?u w dniu 8 marca 2012 r., w post?powaniu:

Magdeburger M?hlenwerke GmbH

przeciwko

Finanzamt Magdeburg,

TRYBUNAŹ (druga izba),

w sk?adzie: R. Silva de Lapuerta, prezes izby, G. Arestis, J.C. Bonichot, A. Arabadjiev (sprawozdawca) i J.L. da Cruz Vilaça, s?dzowie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzgl?dniaj?c pisemny etap post?powania,

rozwa?ywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu rz?du niemieckiego przez T. Henzego i N. Grafa Vitzthuma, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez V. Kreuzhitzta i T. Maxiana Ruschego, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,

podj?wszy, po wys?uchaniu rzecznika generalnego, decyzj? o rozstrzygni?ciu sprawy bez opinii,

wydaje nast?puj?cy

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wyk?adni art. 2 decyzji Komisji 1999/183/WE z dnia 20 maja 1998 r. w sprawie pomocy pa?stwa na przetwórstwo produktów rolnych i obrót nimi, która mo?e by? udzielana przez Niemcy na podstawie istniej?cych systemów pomocy o celach regionalnych (Dz.U. 1999, L 60, s. 61).

2 Wniosek ten zosta? z?o?ony w ramach sporu mi?dzy Magdeburger M?hlenwerke GmbH

(zwan? dalej „Magdeburger M?hlenwerke”) a Finanzamt Magdeburg (zwanym dalej „Finanzamt”) w przedmiocie odmowy uwzgl?dnienia przeze? w wymiarze pomocy inwestycyjnej pewnych inwestycji w zak?ady m?zynarskie.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Decyzja Komisji 94/173/WE z dnia 22 marca 1994 r. ustalaj?ca kryteria wyboru inwestycji maj?cych na celu popraw? warunk? przetwarzania produkt? rolnych i le?nych oraz obrotu nimi i uchylaj?ca decyzj? 90/342/EWG (Dz.U. L 79, s. 29) stanowi w pkt 2.1 tiret pierwsze za??cznika do niej:

„2.1. W sektorach zb? i ry?u (z wyj?tkiem materia?u siewnego) wy??czone s? nast?puj?ce inwestycje:

– inwestycje dotycz?ce [...] zak?ad?w m?zynarskich [...]” [t?umaczenie nieoficjalne].

4 W 1995 r. Komisja Wsp?lnot Europejskich przyj??a wytyczne pomocy pa?stwa dotycz?ce inwestycji w sektorze przetw?rstwa i obrotu produktami rolnymi (Dz.U. 1996, C 29, s. 4, zwane dalej „wytycznymi rolnymi”). Pismem nr SG (95) D/13086 z dnia 20 pa?dziernika 1995 r. powiadomi?a pa?stwa cz?onkowskie o tych wytycznych.

5 W pkt 3 lit. b) wspomnianych wytycznych rolnych Komisja sprecyzowa?a mi?dzy innymi, ?e „pomoc pa?stwa przyznana w zwi?zku z inwestycjami [...] wy??czonymi bezwarunkowo w pkt 2 [za??cznika do decyzji 94/173] nie mo?e by? uznana za zgodn? ze wsp?lnym rynkiem”. Z tego samego pkt 3 lit. b) wynika, ?e dotyczy on w szczeg?ln?ci pomocy przyznanej w ramach systemu pomocy o celach regionalnych.

6 Sentencja decyzji 1999/183 przewiduje w szczeg?ln?ci:

„Artyku? 1

Niemieckie systemy pomocy o celach regionalnych s? niezgodne ze wsp?lnym rynkiem [...] w zakresie, w jakim s? sprzeczne z wytycznymi i odpowiednimi ?rodkami dotycz?cymi pomocy pa?stwa odnosz?cej si? do inwestycji w sektorze przetw?rstwa i obrotu produktami rolnymi, które zosta?y podane do wiadomo?ci [Republiki Federalnej Niemiec] pismem [SG (95) D/13086] z dnia 20 pa?dziernika 1995 r.

Artyku? 2

W terminie dw?ch miesi?cy od notyfikacji niniejszej decyzji [Republika Federalna Niemiec] zmieni lub w razie potrzeby uchyli istniej?c? pomoc i systemy pomocy w celu zapewnienia ich zgodno?ci ze wsp?lnym rynkiem. [Republika Federalna Niemiec] zapewni w szczeg?ln?ci zgodnie z pkt 3 [lit.] b) wytycznych okre?lonych w art. 1, ?e:

1) pomoc pa?stwa dotycz?ca inwestycji w sektorze przetw?rstwa produkt? rolnych i obrotu nimi nie zostanie przyznana na inwestycje [...] wy??czone bezwarunkowo w pkt 2 [za??cznika do decyzji 94/173].

[...]

Artyku? 3

[Republika Federalna Niemiec] powiadomi Komisję w terminie dwóch miesięcy od notyfikacji niniejszej decyzji o środkach przyjętych w celu zastosowania się do niej.

[...]" [tęmaczenie nieoficjalne].

Prawo niemieckie

7 Investitionszulagengesetz (ustawa o dopłatach inwestycyjnych) z dnia 22 stycznia 1996 r., której celem było przyspieszenie i intensyfikacja działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw prywatnych wspieranego regionu, to jest kraju związkowego Berlin i nowych krajów związkowych, przewidywała wypłatę dopłaty inwestycyjnej w postaci subwencji państwowej podatnikom, którzy dokonali określonych inwestycji w swoim przedsiębiorstwie.

8 Zgodnie z § 2 zdanie pierwsze tej ustawy:

„Kwalifikowalnymi inwestycjami są nabycie i wytwarzanie nowych ruchomych dóbr gospodarczych zużywających się i należących do majątku trwałego, które co najmniej 3 lata po ich nabyciu lub wytworzeniu:

- 1) należące do majątku trwałego przedsiębiorstwa lub zakładu we wspieranym regionie,
- 2) pozostające w zakładzie w regionie wsparcia i
- 3) co roku wykorzystywane są maksymalnie w 10% do celów prywatnych”.

9 W zdaniu drugim wspomnianego przepisu wymienione są inwestycje niekwalifikujące się do dopłaty inwestycyjnej. Zgodnie z pkt 4 dodanym przez Steuerentlastungsgesetz 1999 (ustawa o ulgach podatkowych) z dnia 19 grudnia 1998 r., która weszła w życie w dniu 24 grudnia 1998 r., nie kwalifikują się między innymi:

„4) dobra gospodarcze, które zainteresowany nabył [...] po dniu 2 września 1998 r. i które są wymienione [...] w pkt 2 załącznika do [decyzji 94/173] [...]”.

10 Paragraf 3 pkt 4 tej ustawy stanowi:

„[...] inwestycje są kwalifikowalne, jeżeli beneficjent:

4. rozpoczął je po dniu 30 czerwca 1994 r. i zakończył przed dniem 1 stycznia 1999 r. i są to inwestycje w zakłady przetwórstwa [...]”.

11 Zdania czwarte i piąte tego przepisu wskazują:

„Inwestycje uznaje się za zakończone w chwili nabycia dóbr gospodarczych [...]. Inwestycje uznaje się za rozpoczęte w chwili zamówienia dóbr gospodarczych [...]”.

12 Zgodnie z § 4 zdanie pierwsze wspomnianej ustawy:

„Podstawą wymiaru dotacji inwestycyjnej stanowi suma kosztów nabycia [...] wspartych inwestycji zakończonych w roku gospodarczym”.

13 Paragraf 6 ust. 1 tej ustawy przewiduje, że „wniosek o dotację inwestycyjną składa się do dnia 30 września roku kalendarzowego następującego po roku, w którym inwestycje zostały zakończone”.

14 Paragraf 9a Einkommensteuer-Durchführungsverordnung (rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku dochodowym) określa jako rok nabycia „rok dostawy”.

15 Zdaniem Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt z orzecznictwa Bundesfinanzhof (federalnego trybunału finansowego) wynika, że za datę dostawy należy uznać chwilę, w której dobro gospodarcze jest gotowe do funkcjonowania w przedsiębiorstwie nabywcy.

Okoliczności powstania sporu i pytanie prejudycjalne

16 Ustawa z dnia 22 stycznia 1996 r. o dopłatach inwestycyjnych nie zawierała pierwotnie ograniczenia dotyczącego inwestycji w sektorze rolnym, gdy niemiecki rząd federalny uznawał wytyczne rolne za niewiążące zalecenie.

17 Z akt sprawy wynika, że Republika Federalna Niemiec notyfikowała ustawę z dnia 22 stycznia 1996 r. o dopłatach inwestycyjnych Komisji w dniu 31 maja 1995 r. na podstawie art. 88 ust. 3 WE. Komisja zbadała ją w ramach spraw N494/A/95 i N710/C/95 i zatwierdziła decyzję z dnia 29 listopada 1995 r., która stanowiła, że stosowanie tego systemu pomocy powinno przestrzegać przepisów wspólnotowych mających zastosowanie w szczególności do rolnictwa.

18 W wytycznych rolnych Komisja wezwała państwa członkowskie do potwierdzenia w terminie dwóch miesięcy, że zastosują się do nich najpóźniej od dnia 1 stycznia 1996 r., dostosowując istniejącą pomoc. W braku takiego potwierdzenia Komisja zastrzegła sobie prawo wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE. Republika Federalna Niemiec nie zastosowała się do tego wezwania.

19 W dniu 12 czerwca 1996 r. Komisja postanowiła zatem wszczęcie formalne postępowanie wyjaśniające względem istniejących w Niemczech systemów wsparcia o celach regionalnych w sektorze przetwórstwa produktów rolnych i obrotu nimi. Decyzja ta została opublikowana w dniu 5 lutego 1997 r. w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* (Dz.U. C 36, s. 13).

20 Postępowanie to zostało zakończone w dniu 20 maja 1998 r. przyjęciem decyzji 1999/183, doręczonej Republice Federalnej Niemiec w dniu 2 lipca 1998 r.

21 Pismem z dnia 18 września 1998 r., opublikowanym w dniu 28 września 1998 r. w *Bundessteuerblatt* (federalnym monitorze podatkowym, zwanym dalej „BStBl”) (zwanym dalej „pismem z dnia 18 września 1998 r.”), niemiecki federalny minister finansów powiadomił najwyższe organy finansowe krajów związkowych, że od dnia 3 września 1998 r., w szczególności w odniesieniu do inwestycji określonych w pkt 2 załącznika do decyzji 94/173, nie można już przyznawać pomocy na inwestycje, i wskazał, że przewidziana jest odpowiednia nowelizacja ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dopłatach inwestycyjnych.

22 Ustawą o ulgach podatkowych z 1999 r. ustawodawca niemiecki dokonał wskazanej w pkt 9 niniejszego wyroku nowelizacji ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dopłatach inwestycyjnych.

23 W dniu 10 września 1999 r. Magdeburger Mühlenwerke, która prowadzi w nowych krajach związkowych zakład młynarski, złożyła wniosek o dopłatę inwestycyjną na inwestycje z roku 1998 w wysokości około 5,9 mln DEM.

24 Finanzamt uzna? jednak, ?e inwestycje kwalifikuj?ce si? do pomocy opiewa?y na kwot? 1,9 mln DEM. Odmówi? bowiem uwzgl?dnienia w podstawie wymiaru pomocy na podstawie § 2 zdanie drugie pkt 4 ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dop?atach inwestycyjnych inwestycji, w przypadku których wi???ca decyzja inwestycyjna zosta?a podj?ta najpó?niej w dniu 2 wrze?nia 1998 r., ale których dostawa mia?a miejsce dopiero po tym dniu.

25 W dniu 26 wrze?nia 2001 r. Magdeburger M?hlenwerke wnios?a skarg? na t? decyzj? do Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt, podnosz?c, ?e dodanie § 2 zdanie drugie pkt 4 ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dop?atach inwestycyjnych narusza konstytucyjn? zasad? niedzia?ania prawa wstecz.

26 Magdeburger M?hlenwerke podnosi w szczeg?lno?ci, ?e dzia?anie wsteczne § 2 zdanie drugie pkt 4 ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dop?atach inwestycyjnych narusza jej uzasadnione oczekiwania, gdy? z jednej strony z chwil? podj?cia decyzji inwestycyjnej norma, na podstawie której pomoc jest przyznawana, daje podstaw? do uzasadnionych oczekiwa? wnioskodawcy pomocy. Otó? decyzja inwestycyjna Magdeburger M?hlenwerke zosta?a podj?ta przed dniem 3 wrze?nia 1998 r., a ustawodawca niemiecki nie opatrzy? tego przepisu ?adnym zastrze?eniem na podstawie prawa Unii ani nie przyj?? regulacji przej?ciowej dla zrealizowanych ju? inwestycji.

27 Z drugiej strony sp?ka ta twierdzi, ?e mog?a uzyska? wiadomo?? o niemo?liwo?ci otrzymania dotacji inwestycyjnej najwcze?niej w dniu 28 wrze?nia 1998 r., b?d?cym mianowicie dat? publikacji w BStBl pisma z dnia 18 wrze?nia 1998 r., i po up?ywie odpowiedniego terminu na zapoznanie si? z nim.

28 Finanzamt podniós? przed s?dem odsy?aj?cym, ?e decyzja 94/173 zosta?a opublikowana w *Dzienniku Urz?dowym Wspólnot Europejskich* w dniu 23 marca 1994 r. i by?a odt?d dost?pna ka?demu, wobec czego od tego dnia uzasadnione oczekiwania wnioskodawcy pomocy nie mog? by? ju? przedmiotem ochrony.

29 W dniu 20 grudnia 2007 r. Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt zawiesi? post?powanie i skierowa? do Bundesverfassungsgericht pytanie, czy § 2 zdanie drugie pkt 4 ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dop?atach inwestycyjnych jest zgodny z konstytucyjn? zasad? niedzia?ania prawa wstecz. W tym wzgl?dzie wyja?ni?, ?e poniewa? sporna nowelizacja ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dop?atach inwestycyjnych ma zastosowanie równie? do wi???cych decyzji inwestycyjnych podj?tych przez inwestora przed wej?ciem w ?ycie nowej regulacji, zgodnie z niemieckim orzecznictwem i doktryn? niemieck? nowelizacja ta ma dzia?anie wsteczne.

30 Zdaniem Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt nale?y uzna?, ?e pomoc przyznawana jest w chwili podj?cia wi???cej decyzji inwestycyjnej. Krajowy system pomocy realizuje bowiem swoje dzia?anie zach?caj?ce, w chwili gdy sk?oni inwestora do podj?cia decyzji inwestycyjnej. Interpretacj? tak? potwierdza poza tym tre?? decyzji 1999/183, która przewiduje termin na zastosowanie si? do niej. Ponadto art. 2 decyzji 1999/183 nale?y interpretowa? w ?wietle zasady ochrony uzasadnionych oczekiwa?.

31 W tym wzgl?dzie Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt uzna?, ?e ze wzgl?du na ochron? uzasadnionych oczekiwa? Komisja zatwierdzi?a decyzj? 1999/183 regulacj? przejdziow? dla wi???cych decyzji inwestycyjnych podj?tych przed publikacj? tej decyzji. Ze wzgl?du na to, ?e Republika Federalna Niemiec mia?a mo?liwo?? wprowadzenia regulacji przej?ciowej i ?e zdecydowa?a si? na nowelizacj? ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dop?atach inwestycyjnych z moc? wsteczna?, sporna nowelizacja ustawy nie mo?e by? uzasadniana wzgl?dami interesu ogólnego.

32 Postanowieniem z dnia 4 pa?dziernika 2011 r. Bundesverfassungsgericht odrzuci? wniosek jako niedopuszczalny, uznaj?c w szczególno?ci, ?e przed zwróceniem si? do niego Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt powinien by? zwróci? si? do Trybuna?u z kwestii?, czy art. 2 pkt 1 decyzji 1999/183 obejmuje pomoc inwestycjn?, w odniesieniu do której wi???ca decyzja inwestycyjna zosta?a podj?ta najpó?niej dnia 2 wrze?nia 1998 r., ale której dostawa nast?pi?a dopiero po tej dacie.

33 W tych okoliczno?ciach Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt postanowi? zawiesi? post?powanie i zwróci? si? do Trybuna?u z nast?puj?cym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy decyzja [1999/183] pozostawi?a ustawodawcy niemieckiemu zakres swobody implementacyjnej przy formu?owaniu § 2 zdanie drugie pkt 4 [ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dop?atach inwestycyjnych], taki ?e swoboda ta obejmuje system wsparcia le??cych w jego zakresie inwestycji, w przypadku których wi???ca decyzja inwestycyjna zosta?a podj?ta przed up?ywem terminu wykonania decyzji [1999/183] wzgl?dnie przed opublikowaniem zamierzonych ?rodków w [BStBl], ale dostawa przedmiotu inwestycji oraz ustalenie wysoko?ci dop?aty i jej wyp?ata nast?puj? po tym?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

34 Swym pytaniem s?d odsy?aj?cy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 2 decyzji 1999/183 stoi na przeszkodzie przyznaniu pomocy inwestycyjnej na zak?ady m?ynarskie, dla której wi???ca decyzja inwestycyjna zosta?a podj?ta przed up?ywem terminu udzielonego Republice Federalnej Niemiec na zastosowanie si? do tej decyzji lub przed opublikowaniem w BStBl ?rodków przyj?tych w tym celu, w sytuacji gdy dostawa przedmiotu inwestycji oraz ustalenie wysoko?ci dop?aty i jej wyp?ata nast?puj? dopiero po up?ywie tego terminu lub po tej publikacji.

35 Z postanowienia odsy?aj?cego wynika, ?e w obliczu okoliczno?ci post?powania g?ównego Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt ma w?tpliwo?ci w szczególno?ci co do chwili, któr? nale?y uzna? za chwil? przyznania pomocy, oraz co do wymogów zasady ochrony uzasadnionych oczekiwa?.

36 Nale?y zaznaczy? w tym wzgl?dzie, ?e art. 2 pkt 1 decyzji 1999/183 nak?ada na Republik? Federaln? Niemiec wymóg zapewnienia, by po up?ywie terminu dwóch miesi?cy od notyfikacji tej decyzji, w niniejszym przypadku od dnia 3 wrze?nia 1998 r., nie zosta?a przyznana ?adna pomoc na inwestycje dotycz?ce w szczególno?ci zak?adów m?ynarskich.

37 Otó? nale?y przypomnie?, ?e zgodnie z art. 108 ust. 2 akapit pierwszy TFUE, je?eli Komisja stwierdzi, ?e pomoc przyznana przez pa?stwo lub przy u?yciu zasobów pa?stwowych nie jest zgodna z rynkiem wewn?trznym, decyduje o zniesieniu lub zmianie tej pomocy przez dane pa?stwo w okre?lonym przez ni? terminie. Termin wspomniany w pkt 36 niniejszego wyroku zosta? wi?c przyznany Republice Federalnej Niemiec jedynie w celu zmiany lub, w razie potrzeby, uchylecia pomocy, której dotyczy post?powanie g?ówne.

38 Poza tym decyzja 1999/183 nie przewiduje regulacji przejściowej. Należy więc stwierdzić, że zakaz przyznawania po dniu 2 września 1998 r. pomocy dotyczącej inwestycji obejmujących zakłady przemysłowe jest bezwarunkowy.

39 Wynika z tego, że art. 2 pkt 1 decyzji 1999/183 nie pozwala na przyznanie pomocy dotyczącej inwestycji obejmujących zakłady przemysłowe po dniu 2 września 1998 r.

40 Co się tyczy kwestii dotyczącej chwili, w której została przyznana dotacja inwestycyjna, o której mowa w postępowaniu głównym, należy zauważyć, że pomoc uznaje się za przyznaną w chwili, w której beneficjent uzyskuje prawo jej otrzymania na podstawie obowiązującej regulacji krajowej.

41 Do sądu odsyłającego należy zatem ustalenie na podstawie właściwego prawa krajowego chwili, w której pomoc ta należy uznać za przyznaną. W tym celu powinien on uwzględnić wszystkie warunki przewidziane w prawie krajowym dla otrzymania rozpatrywanej pomocy.

42 W konsekwencji, jeżeli wszystkie te warunki były spełnione najpóźniej w dniu 2 września 1998 r., zakaz ustanowiony w art. 2 pkt 1 decyzji 1999/183 nie ma wpływu na wypłatę odpowiedniej części pomocy, gdyż decyzja ta nie wymaga odzyskania pomocy już przyznanej. Gdyby natomiast wszystkie warunki zostały spełnione dopiero po tym dniu, zakaz ten miałby zastosowanie bez zastrzeżeń.

43 Wobec tego należy podkreślić, że sąd odsyłający powinien zapewnić, aby nie doszło do obejścia zakazu ustanowionego w art. 2 pkt 1 decyzji 1999/183. Jak wskazano w pkt 8–15 niniejszego wyroku, wśród warunków wymaganych w prawie niemieckim do uzyskania prawa do dotacji inwestycyjnej występuje w każdym razie warunek zakończenia inwestycji. Sąd krajowy nie może więc uznać po tym, jak została przyjęta decyzja 1999/183, że prawo do tej pomocy uzyskuje się w chwili podjęcia wiążącej decyzji inwestycyjnej przez wnioskodawcę pomocy.

44 Mając bowiem na uwadze w szczególności bezwarunkowy charakter zakazu ustanowionego w art. 2 pkt 1 tej decyzji i okoliczności, że przewidziany termin został przyznany Republice Federalnej Niemiec jedynie na zmianę lub, w razie potrzeby, na uchylenie istniejącej pomocy i systemów pomocy w celu zapewnienia ich zgodności z rynkiem wewnętrznym, która dokonana przez władze krajowe interpretacja warunków pomocy, której dotyczy postępowanie główne, przesuwająca naprzód chwilę, w której pomoc ta uznaję się za przyznaną, prowadziaby do obejścia tego zakazu.

45 Ponadto działanie zachowujące charakter pomocowego podlega badaniu jego zgodności z rynkiem wewnętrznym (zob. podobnie wyrok z dnia 15 września 2011 r. w sprawie C-544/09 P Niemcy przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-128*, pkt 68). Należy więc dodać, że okoliczności, iż ustawa z dnia 22 stycznia 1996 r. o dopłatach inwestycyjnych mogła mieć działanie zachowujące dla rozpatrywanych inwestycji, nie ma znaczenia dla celów określenia chwili, w której pomoc należy uznać za przyznaną.

46 W zakresie, w jakim sąd odsyłający zmierza do ustalenia, czy wymogi zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań wymagają, by w przypadku takim jak w postępowaniu głównym wiążąca decyzja inwestycyjna podjęta przed dniem 3 września 1998 r. mogła jednak skorzystać z pomocy, należy przypomnieć, że w dniu 12 czerwca 1996 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w szczególności względem pomocy inwestycyjnej dotyczącej zakładów młynarskich przyznanej na podstawie ustawy z dnia 22 stycznia 1996 r. o dopłatach inwestycyjnych i że decyzja o wszczęciu tego postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* w dniu 5 lutego 1997 r.

47 Nawet przy założeniu, że przed tą publikacją przezorny podmiot gospodarczy mógł powoływać się na uzasadnione oczekiwania co do przyznania takiej pomocy, nie mógł on już mieć takich oczekiwań od chwili tej publikacji. Wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego oznacza bowiem, że Komisja ma powołane wątpliwości co do zgodności danej pomocy z prawem Unii. Przezorny podmiot gospodarczy nie może więc od tej chwili liczyć na zachowanie owej pomocy.

48 Poza tym ze względów przedstawionych w pkt 46 i 47 niniejszego wyroku publikacja pisma z dnia 18 września 1998 r. w BStBl nie ma znaczenia dla celów oceny istnienia uzasadnionych oczekiwań skarżącej w postępowaniu głównym.

49 Wobec całości powyższych rozważań na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że art. 2 decyzji 1999/183 należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwia się on przyznaniu pomocy na inwestycje obejmujące zakłady młynarskie, dla których wiążąca decyzja inwestycyjna została podjęta przed upływem terminu udzielonego Republice Federalnej Niemiec na zastosowanie się do tej decyzji lub przed publikacją w BStBl środków przyjętych w tym celu, w sytuacji gdy dostawa przedmiotu inwestycji, jak również ustalenie wysokości dopłaty i jej wypłata nastąpiły dopiero po upływie tego terminu lub po tej publikacji, jeżeli chwila, w której dotacja inwestycyjna uznaje się za przyznaną, następuje dopiero po upływie tego terminu. Sąd odsyłający powinien ustalić, w której chwili dotacja inwestycyjna tak jak w postępowaniu głównym należy uznać za przyznaną, uwzględniając przy tym wszystkie warunki ustanowione w prawie krajowym dla otrzymania rozpatrywanej pomocy i zapewniając, by nie doszło do obejścia zakazu ustanowionego w art. 2 pkt 1 decyzji 1999/183.

W przedmiocie kosztów

50 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 2 decyzji Komisji 1999/183/WE z dnia 20 maja 1998 r. w sprawie pomocy państwa na przetwórstwo produktów rolnych i obrót nimi, która może być udzielana przez Niemcy na podstawie istniejących systemów pomocy o celach regionalnych, należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwia się on przyznaniu pomocy na inwestycje obejmujące zakłady młynarskie, dla których wiążąca decyzja inwestycyjna została podjęta przed upływem terminu udzielonego Republice Federalnej Niemiec na zastosowanie się do tej decyzji lub przed publikacją w *Bundessteuerblatt* środków przyjętych w tym celu, w sytuacji gdy dostawa przedmiotu inwestycji, jak również ustalenie wysokości dopłaty i jej wypłata nastąpiły dopiero po upływie tego terminu lub po tej publikacji, jeżeli chwila, w której dotacja inwestycyjna uznaje się za przyznaną, następuje dopiero po upływie tego terminu. Sąd odsyłający powinien ustalić, w której chwili dotacja inwestycyjna tak jak w postępowaniu głównym należy uznać za przyznaną, uwzględniając przy tym wszystkie

warunki ustanowione w prawie krajowym dla otrzymania rozpatrywanej pomocy i zapewniaj?c, by nie dosz?o do obej?cia zakazu ustanowionego w art. 2 pkt 1 decyzji 1999/183.

Podpisy

* J?zyk post?powania: niemiecki.